

7. ÓKORI NYELVEK ÉS KULTÚRÁK ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: ókori nyelvek és kultúrák (Ancient Languages and Cultures)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA-) fokozat
- a szakképzettség:
 - ókori nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész assziriológia szakirányon
 - ókori nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész egyiptológia szakirányon
 - ókori nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész klasszika-filológia szakirányon
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése:
 - Philologist in Ancient Languages and Cultures (Assyriology)
 - Philologist in Ancient Languages and Cultures (Egyptology)
 - Philologist in Ancient Languages and Cultures (Classical Philology)
- választható szakirányok: assziriológia, egyiptológia, klasszika-filológia

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 4 kredit
- a szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 90 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszer szerinti tanulmányi területi besorolása: 222

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan gyakorlati ismeretekkel is rendelkező bölcsész szakemberek képzése, akik átfogó ismeretekkel rendelkeznek az ókortudomány területén. Alapszinten ismerik az ókori Mediterráneum és a vele érintkező területek népeinek és országainak történetét, kultúráját, valamint a választott szakiránynak megfelelően az ókori Közel-Keletről, az ókori Egyiptomról és a klasszikus antikvitásról elmélyültebb tudásra tesznek szert. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. Az ókori nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- Birtokában van a szakirányát meghatározó kultúrák tanulmányozásához szükséges nyelvtudásnak és a kulturális jelenségek értelmezéséhez szükséges, irodalmi, történeti, vallástörténeti és művészettörténeti ismereteknek.

- Ismeri a szakma tudományos műveléséhez szükséges kézikönyveket, szakfolyóiratokat, szótárakat, és tisztában van ezek használatával.

- Ismeri a szakma tudományos művelésének alapvető szabályait, tisztában van a korszerű tudományos gondolkodás normáival, és ugyanakkor ismeri ezek történeti meghatározottságát is.

- Gyakorlatot szerzett a források nyelvi és kultúraszempontú értelmezésében.

- Képes az ókori kultúrák jelentőségét megértetni kortársaival.

b) képességei

- Az alapszakon végzett hallgató képes az ókori Mediterráneum kultúráinak átfogó értelmezésére és tudományos megismerésére.

- Az alapszakot végzett hallgató képes az ismeretek önálló elsajátítására és rendszerezésére.

- Képes a magyarul, illetve (az általa ismert) idegen nyelven szakirodalmi szövegek értelmezésére. Képes a szakirodalomból szerzett információk kritikus elemzésére és feldolgozására.

- Képes önállóan igényes szövegek megalkotására a szakirányának megfelelő ókori kultúra kérdéseiben.

- Képes az információk, érvek és elemzések különböző szempontok szerinti bemutatására, átgondolására.

- Képes az alapképzési szakon megszerzett ismereteit hasznosítani más szakterületeken is.

c) attitűdje

- Meglátja az ókor kultúráiban a sajátjától eltérőt, és törekszik ennek megértésére, tisztában van azzal, hogy ez a megértés csak szisztematikus ismeretgyűjtés eredményeként jöhet létre.

- Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.

- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.

- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiaja és felelőssége

- Felelősséget érez az ókori civilizációk kulturális örökségének megőrzéséért és megismertetéséért.

- Felelősséget érez megszerzett ismereteinek gyarapításáért és megújításáért.

- Alkalmas a rokonszakmák szakembereivel való együttműködésre.

- Az ókortudomány területén szerzett tapasztalatait értelmezi és hasznosítja a mai társadalmi, kulturális jelenségek értékelésében is.

7.1.2. Szakirányokon szerezhető további sajátos kompetenciák

7.1.2.1. Assziriológia szakirányon továbbá az ókori nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- A szakot elvégző hallgató tájékozott az assziriológia általános ismeretanyagában, ismeri annak módszertanát, legfontosabb szakkifejezéseit és szakirodalmát.

- Tisztában van az assziriológiát jellemző kutatási kérdésekkel, elemzési és értelmezési módszerekkel.

- Legalább középfokon ismeri a sumer és az akkád nyelvet, képes sumer és akkád nyelvű ékírásos szövegek olvasására, feldolgozására és értelmezésére.

- Ismeri a tudományos közlés formai és tartalmi követelményeit.

b) képességei

- Képes az ismeretek önálló elsajátítására és rendszerezésére.

- Képes a szakirodalomból szerzett információk kritikus elemzésére és feldolgozására.

- Képes az információk, érvek és elemzések különböző szempontok szerinti bemutatására, átgondolására.

- Képes megoldási javaslatokat adni a kutatás során felmerülő problémák értelmezésére, hatékonyan alkalmazza a tanulmányai során elsajátított problémamegoldó technikákat.

- Képes felhasználni az assziriológia rokon tudományterületeinek eredményeit.

- Képes idegen nyelven és az informatika eszközeivel is hatékonyan kommunikálni.

c) attitűdje

- Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.

- Céltudatos magatartással törekszik értékek feltárására és megtartására.

- Hitelesen közvetíti a társadalom számára az ókortudományon belül az assziriológia gondolkodásmódját és tudományos eredményeit.

- Tudatosan képviseli szakmájának nyelvi és kommunikációs normáit.

- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.

- Törekszik az assziriológia rokon tudományterületeivel való együttműködésre.

- Törekszik általános és szaknyelvi tudásának fejlesztésére.

- Minőség- és felelősségtudattal rendelkezik, törekszik együttműködő, kommunikációs és

problémamegoldó készségeinek fejlesztésére.

- Törekszik szakmai hivatástudata kialakítására és önképzésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez Magyarország és a világ kulturális örökségének megőrzéséért.
- Hatékonyan együttműködik az assziriológia területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi szakmai közösségekkel.
- Felelősséget vállal magyar és idegen nyelvű szövegeiért, tudatában van azok felhasználási területeinek.
- Felelősséget vállal hivatása gyakorlása során a rábízott egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.

7.1.2.2. Egyiptológia szakirányon továbbá az ókori nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- A szakot elvégző hallgató tájékozott az egyiptológia általános ismeretanyagában, ismeri annak módszertanát, legfontosabb szakkifejezéseit és szakirodalmát.
- Tisztában van az egyiptológiát jellemző kutatási kérdésekkel, elemzési és értelmezési módszerekkel.
- Legalább középfokon ismeri az óegyiptomi és a kopt nyelvet, képes óegyiptomi hieroglif és kopt nyelvű szövegek olvasására, feldolgozására és értelmezésére.
- Ismeri a tudományos közlés formai és tartalmi követelményeit.

b) képességei

- Képes az ismeretek önálló elsajátítására és rendszerezésére.
- Képes a szakirodalomból szerzett információk kritikus elemzésére és feldolgozására.
- Képes az információk, érvek és elemzések különböző szempontok szerinti bemutatására, átgondolására.
- Képes megoldási javaslatokat adni a kutatás során felmerülő problémák értelmezésére, hatékonyan alkalmazza a tanulmányai során elsajátított problémamegoldó technikákat.
- Képes felhasználni az egyiptológia rokon tudományterületeinek eredményeit.
- Képes idegen nyelven és az informatika eszközeivel is hatékonyan kommunikálni.

c) attitűdje

- Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Céltudatos magatartással törekszik értékek feltárására és megtartására.
- Hitelesen közvetíti a társadalom számára az ókortudományon belül az egyiptológia gondolkodásmódját és tudományos eredményeit.
- Tudatosan képviseli szakmájának nyelvi és kommunikációs normáit.
- Mérlegeli a problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.
- Törekszik az egyiptológia rokon tudományterületeivel való együttműködésre.
- Törekszik általános és szaknyelvi tudásának fejlesztésére.
- Minőség- és felelősségtudattal rendelkezik, törekszik együttműködő, kommunikációs és problémamegoldó készségeinek fejlesztésére.
- Törekszik szakmai hivatástudatának kialakítására és önképzésre.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget érez Magyarország és a világ kulturális örökségének megőrzéséért.
- Hatékonyan együttműködik az egyiptológia területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi szakmai közösségekkel.
- Felelősséget vállal magyar és idegen nyelvű szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
- Felelősséget vállal hivatása gyakorlása során a rábízott egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.

7.1.2.3. Klasszika-filológia szakirányon továbbá az ókori nyelvek és kultúrák alapszakos bölcsész

a) tudása

- A klasszika-filológia szakirányon végzett hallgató mind latin, mind görög nyelven képes ókori szöveget olvasni és olvasmányát értelmezni. Rendelkezik az ehhez szükséges nyelvi ismeretekkel. Tisztában van a latin és a görög nyelvtan szabályaival, illetve rendelkezik olyan szókinccsel, amely a szövegolvasás

előfeltételének tekinthető.

- A nyelvi ismereteken túl rendelkezik az ókori Görögország és Róma történelméről, vallás-, művészet- és irodalomtörténetéről annyi ismerettel, hogy olvasmányait tágabb kulturális keretben is értelmezni tudja.
- Ismeri szakmájának módszertanát, illetve annak történeti kialakulását, tisztában van igazság és módszer alapvető összefüggéseivel.

b) képességei

- Képes latin, illetve görög nyelvű szövegek olvasására és értelmezésére segédeszközök felhasználásával.
- Rendelkezik annyi olvasási gyakorlattal, amennyi a latin és görög nyelvű forrásszövegek olvasását lehetővé teszi.
- Képes az alapszakon szerzett tudásának további elmélyítésére és önálló tájékozódásra.
- Képes szakmája eredményeit nem szakemberek számára is érthető módon megfogalmazni írásban és szóban.
- Képes nehezebb szakszövegek értelmezésére, idegen nyelven is.

c) attitűdje

- A klasszika-filológia szakirányt végzett hallgató tisztában van az európai civilizáció mediterrán gyökereivel és a kulturális rendszer szüntelen átalakulásának következményeivel.
- Hitelesen közvetíti a társadalom számára a klasszika-filológia gondolkodásmódját és tudományos eredményeit. Küzd a leegyszerűsítő kultúra-magyarázatok ellen.
- Tisztában van a folyamatos önképzés és szakmai ismeretgyarapítás fontosságával.
- Tisztában van a klasszika-filológiai tudás nemzetközi jellegével, újabb ismeretek keresése során nem áll meg a magyar nyelv, a magyar tudományosság határainál.

d) autonómiája és felelőssége

- Tisztában van a tudományos, szellemi munka alapvető etikai szabályaival.
- Felelősséget vállal magyar és idegen nyelvű szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
- Megjeleníti szakmai környezete számára a görög és a római civilizációk kulturális, társadalmi jelentőségét.
- Környezetében képviseli a társadalmi és kulturális jelenségek sokoldalú, elemző és értelmező megközelítését.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a képzést alapozó bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek [filozófiatörténet, társadalmi ismeretek, elméleti nyelvészet, irodalomelmélet, esztétika, az ókori kultúrák ismeretkörei (ókori nyelvek és írások, történelem, vallástudomány, vallástörténet, irodalomtörténet, művészettörténet, archeológia, civilizációtörténet)] 26-30 kredit;

- ókortudományi szakmai ismeretei 135-145 kredit, amelyből:

- ókori nyelvi szakmai alapozó modul [két ókori nyelv (görög, latin, egyiptomi, héber, szír, akkád, szanszkrit) ismeretei; az ókori Mediterráneum népei, területei közötti gazdasági és szellemi kapcsolatok] 16-20 kredit;

- a választott szakirány szerinti speciális nyelvészeti, irodalmi, kultúrtörténeti ismeretek (nyelvi ismeretek, történeti, irodalomtörténeti és kultúrtörténeti ismeretek, szakirányhoz kapcsolódó specializációk) 70-75 kredit;

- választás szerinti specializációk ismeretei legfeljebb 50 kredit.

8.1.2. A szakirányok tudományágai, szakterületei és kreditaránya

a) assziriológia szakirány:

- nyelvi képzés [akkád nyelv (szövegolvasás), sumer nyelv (nyelvtan, szövegolvasás), egyéb sémi és ékírásos nyelvek (arab, héber, arámi, ugariti, hettita, elámi, óperzsa vagy hurri)];
- egyéb történeti és kultúrtörténeti ismeretek (az ókori Közel-Kelet történeti földrajza, régészete, története, kultúrtörténete);

b) egyiptológia szakirány:

- nyelvi képzés (egyiptomi nyelv, kopt nyelv),
- egyéb történeti és kultúrtörténeti ismeretek (a Nílus-völgy története, kultúrtörténete);

c) klasszika-filológia szakirány:

- nyelvi képzés (görög és latin grammatika, auktorolvasás),
- egyéb történeti, irodalomtörténeti és kultúrtörténeti ismeretek (régiségtan, mitológia, versstan-metrika, irodalomtörténet, színháztörténet, tudománytörténet, numizmatika, epigráfia, zenetörténet),
- specializáció [görög, latin specializáció (ógörög, bizánci görög, latin, középlatin, újkori latin, patrisztika)].

8.1.3. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret.

Az ókori nyelvek és kultúrák szakos bölcész - a várható specializációkat is figyelembe véve

- az alábbi területeken kaphat speciális ismeretet:
- az alapképzési szak szakirány szerinti további szakterületi ismeretei (a választott nyelven és kultúrán kívüli másik kultúra vagy ókori nyelv ismeretei),
- az alapképzési szak másik szakiránya, vagy
- másik, elsősorban a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakjának szakterületi ismeretei.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapfokozat megszerzéséhez angol, német, francia, olasz, orosz (a klasszika-filológia szakirányon továbbá spanyol) nyelvekből egy államilag elismert, legalább középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

A záróvizsga letétele assziriológia szakirányon az akkád és a sumer alapfokú (B1), komplex típusnak megfelelő, az egyiptológia szakirányon az óegyiptomi és a kopt nyelv alapfokú (B1), komplex típusnak megfelelő, a klasszika-filológia szakirányon a latin és az ógörög nyelv középfokú (B2), komplex típusnak megfelelő nyelvvizsga-követelmények teljesítését igazolja.

8.3. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A szak lehetővé teszi másik, elsősorban a bölcsészettudomány, a társadalomtudomány képzési területek alapképzési szakja szakterületi ismereteinek 50 kredit értékű specializáció formájában történő felvételét.